

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ നവമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ നവമോഽധ്യായഃ ॥

സൂത ഉവാച

ഇതി ഭീതഃ പ്രജാഭ്രോഹാത്സർവധർമവിവിത്സയാ |
തതോ വിനശനം പ്രാഗാദ്യത്ര ദേവവ്രതോപതത് ॥ 1 ॥

തദാ തേ ഭ്രാതരഃ സർവേ സദശ്ശ്യാഃ സ്വർണഭൂഷിതൈഃ |
അൻവഗച്ഛൻ രഥൈർവിപ്രാ വ്യാസധൗമ്യോദയസ്ഥമാ ॥ 2 ॥

ഭഗവാനപി വിപ്രർഷേ രഥേന സധനഞ്ജയഃ |
സ തൈർവ്യരോചത നൃപഃ കുബേര ഇവ ഗുഹ്യകൈഃ ॥ 3 ॥

ദ്യഷ്ട്യാ നിപതിതം ഭൂമൗ ദിവശ്ച്യുതമിവാമരം |
പ്രണേമുഃ പാണ്ഡവാ ഭീഷ്മം സാനുഗാഃ സഹ ചക്രിണാ ॥ 4 ॥

തത്ര ബ്രഹ്മർഷയഃ സർവേ ദേവർഷയശ്ച സത്തമ |
രാജർഷയശ്ച തത്രാസൻ ദ്രഷ്ടും ഭരതപുംഗവം ॥ 5 ॥

പർവതോ നാരദോ ധൗമ്യോ ഭഗവാൻ ബാദരായണഃ |
ബൃഹദശ്വോ ഭരദ്വാജഃ സശിഷ്യോ രേണുകാസുതഃ ॥ 6 ॥

വസിഷ്ഠ ഇന്ദ്രപ്രമദസ്ത്രിതോ ഗൃത്സമദ്വോസിതഃ |
കക്ഷീവാൻ ഗൗതമോത്രിശ്ച കൗശികോഽഥ സുദർശനഃ ॥ 7 ॥

അന്യേ ച മൂനയോ ബ്രഹ്മൻ ബ്രഹ്മരാതാദയോമലഃ |
ശിഷ്യൈരുപേതാ ആജഗ്മുഃ കശ്യപാംഗിരസാദയഃ || 8 ||

താൻ സമേതാൻ മഹാഭാഗാനുപലഭ്യ വസുത്തമഃ |
പൂജയാമാസ ധർമജ്ഞോ ദേശകാലവിഭാഗവിത് || 9 ||

കൃഷ്ണം ച തത്പ്രഭാവജ്ഞ ആസീനം ജഗദീശ്വരം |
ഹൃദിസ്ഥം പൂജയാമാസ മായയോപാത്തവിഗ്രഹം || 10 ||

പാണ്ഡുപുത്രാനുപാസീനാൻ പ്രശ്രയപ്രേമസംഗതാൻ |
അഭ്യാചഷ്ടാനുരാഗാസ്രൈരന്ധീഭൂതേന ചക്ഷുഷാ || 11 ||

അഹോ കഷ്ടമഹോന്യായും യദ്യുയം ധർമനന്ദനഃ |
ജീവിതും നാർഹഥ ക്ലിഷ്ടം വിപ്രധർമാച്യുതാശ്രയാഃ || 12 ||

സംസ്ഥിത്യേതിരഥേ പാണ്ഡൗ പുഥാ ബാലപ്രജാ വധുഃ |
യുഷ്മത്കൃതേ ബഹുൻ ക്ലേശാൻ പ്രാപ്താ തോകവതീ മൂഹുഃ || 13 ||

സർവം കാലകൃതം മന്യേ ഭവതാം ച യദപ്രിയം |
സപാലോ യദ്യശേ ലോകോ വായോരിവ ഘനാവലിഃ || 14 ||

യത്ര ധർമസുതോ രാജാ ഗദാപാണിർവ്യകോദരഃ |
കൃഷ്ണോസ്ത്രീ ഗാണ്ടിവാ ചാപം സുഹൃത്കൃഷ്ണസ്തുതോ വിപത് || 15 ||

ന ഹ്യസ്യ കർഹിച്ചിദ്രാജൻ പുമാൻ വേദ വിധിത്സിതം |
യദ്വിജിജ്ഞാസയാ യുക്താ മൂഹ്യന്തി കവയോപി ഹി || 16 ||

തസ്മാദിദം ദൈവതന്ത്രം വ്യവസ്യ ഭരതർഷഭ |
തസ്മാനുവിഹിത്യോന്നാഥാ നാഥ പാഹി പ്രജാഃ പ്രഭോ || 17 ||

ഏഷ വൈ ഭഗവാൻ സാക്ഷാദാഭ്യാ നാരായണഃ പുമാൻ |
മോഹയൻ മായയാ ലോകം ഗുഹൃശ്ചരതി വൃഷ്ണീഷു || 18 ||

അസ്യാനുഭാവം ഭഗവാൻ വേദ ഗുഹ്യതമം ശിവഃ |
ദേവർഷിർനാരദഃ സാക്ഷാദ്ഭഗവാൻ കപിലോ നൃപ || 19 ||

യം മന്യസേ മാതുലേയം പ്രിയം മിത്രം സുഹൃത്തമം |
അകരോഃ സചിവം ദൂതം സൗഹൃദാദഥ സാരഥിം || 20 ||

സർവാത്മനഃ സമദ്യശോ ഹൃദ്യയസ്യാനഹങ്കൃതേഃ |
തത്കൃതം മതിവൈഷമ്യം നിരവദ്യസ്യ ന ക്വചിത് || 21 ||

തഥാപ്യേകാന്തഭക്തേഷു പശ്യ ഭൂപാനുകമ്പിതം |
യൻമേസുംസ്സൃജതഃ സാക്ഷാത്കൃഷ്ണോ ദർശനമാഗതഃ || 22 ||

ഭക്ത്യാവ്വേശ്യ മനോ യസ്മിൻ വാചാ യന്നാമ കീർതയൻ |
ത്യജൻ കലേവരം യോഗീ മുച്യതേ കാമകർമഭിഃ || 23 ||

സ ദേവദേവോ ഭഗവാൻ പ്രതീക്ഷതാം
കലേവരം യാവദിദം ഹിനോദ്യഹം |
പ്രസന്നഹാസാരൂണലോചനോൽലസ -
ൻമുഖാംബുജോ ധ്യാനപഥശ്ചതുർഭുജഃ || 24 ||

സൂത ഉവാച
യുധിഷ്ഠിരസ്തദാകർണ്യ ശയാനം ശരപഞ്ജരേ |
അപൃച്ഛദ്വിവിധാൻ ധർമാൻ ഋഷീണാം ചാനുശൃൺവതാം || 25 ||

പുരുഷസ്വഭാവവിഹിതാൻ യഥാവർണം യഥാശ്രമം |
വൈരാഗ്യരാഗോപാധിഭ്യാമാല്ലാതോഭയലക്ഷണാൻ || 26 ||

ദാനധർമാൻ രാജധർമാൻ മോക്ഷധർമാൻ വിഭാഗശഃ |
സ്ത്രീധർമാൻ ഭഗവദ്ധർമാൻ സമാസവ്യാസയോഗതഃ || 27 ||

ധർമാർഥകാമമോക്ഷാശ്ച സഹോപായാൻ യഥാ മൂനേ |
നാനാഖ്യാനേതിഹാസേഷു വർണയാമാസ തത്ത്വവിത് || 28 ||

ധർമം പ്രവദതസ്തസ്യ സ കാലഃ പ്രത്യുപസ്ഥിതഃ |
യോ യോഗിനശ്ചരന്ദൃത്യോർവാഛരിതസ്തുത്തരായണഃ || 29 ||

തദോപസംഹൃത്യ ഗിരഃ സഹസ്രണീ -
ർവിമുക്തസംഗം മന ആദിപുരുഷേ |
കൃഷ്ണേ ലസത്പീതപടേ ചതുർഭുജേ
പുരഃ സ്ഥിത്യേമീലിതദ്യുഗ്യധാരയത് || 30 ||

വിശുദ്ധയാ ധാരണയാ ഹതാശുഭ -
സ്തദീക്ഷയൈവാശു ഗതായുധവ്യഥഃ |
നിവൃത്തസർവേന്ദ്രിയവൃത്തിവിഭ്രമ -
സ്തുഷ്ടാവ ജന്മയം വിസൃജഞ്ജനാർദനം || 31 ||

ശ്രീഭീഷ്മ ഉവാച
ഇതി മതിരുപകൽപിതാ വിത്യുഷ്ണാ
ഭഗവതി സാത്യതപുംഗവേ വിഭൂമ്നി |
സ്വസുഖമുപഗതേ ക്വചിദ്വിഹർതും
പ്രകൃതിമുപേയുഷി യദ്ഭവപ്രവാഹഃ || 32 ||

ത്രിഭുവനകമനം തമാലവർണം
രവികരഗൗരവരാംബരം ദധാനേ |
വപുരലകകുലാവൃതാനനാബ്ജം
വിജയസഖേ രതിരസ്തു മ്യേനവദ്യാ || 33 ||

യുധി തുരഗരജോവിധുമ്രവിഷ്വക്
കചലുലിതശ്രമവാർയലകൃതാസ്യേ |

മമ നിശിതശരൈർവിഭിദ്യമാന -
ത്വചി വിലസത്കവച്യേസ്തു കൃഷ്ണ ആത്മാ ||34 ||

സപദി സഖിവചോ നിശദ്യ മധ്യേ
നിജപരയോർബലയോ രഥം നിവേശ്യ |
സ്ഥിതവതി പരസൈനികായുരക്ഷ്ണാ
ഹൃതവതി പാർഥസഖേ രതിർമമാസ്തു ||35 ||

വ്യവഹിതപൃതനാമുഖം നിരീക്ഷ്യ
സ്വജനവധാദ്വിമുഖസ്യ ദോഷബുദ്ധ്യാ |
കുമതിമഹരദാത്മവിദ്യയാ യ -
ശ്ചരണരതിഃ പരമസ്യ തസ്യ മ്യേസ്തു ||36 ||

സ്വനിഗമമപഹായ മത്പ്രതിജ്ഞാ -
മൃതമധികർതുമവപ്സുതോ രഥസ്ഥഃ |
ധൃതരഥചരണോദ്യയാച്ചലദ്ഗു -
ർഹരിരിവ ഹന്തുമിദം ഗതോത്തരിയഃ ||37 ||

ശിതവിശിഖഹതോ വിശീർണദംശഃ
ക്ഷതജപരിപ്സുത ആതതായിനോ മേ |
പ്രസഭമഭിസസാര മദ്യധാർഥം
സ ഭവതു മേ ഭഗവാൻ ഗതിർമുകുന്ദഃ ||38 ||

വിജയരഥകുടുംബ ആത്തതോത്രേ
ധൃതഹയരശ്മിനി തച്ഛ്രീയേക്ഷണീയേ |
ഭഗവതി രതിരസ്തു മേ മുമൂർഷോ -
ർയമിഹ നിരീക്ഷ്യ ഹതാ ഗതാഃ സരുപം ||39 ||

ലലിതഗതിവിലാസവൽഗുഹാസ -
പ്രണയനിരീക്ഷണകൽപിതോരുമാനാഃ |

കൃതമനുകൃതവത്യ ഉൻമദാസാഃ
പ്രകൃതിമഗൻ കില യസ്യ ഗോപവധ്യഃ || 40 ||

മുനിഗണന്യപവർയസങ്കുല്യേന്തഃ -
സദസി യുധിഷ്ഠിരരാജസുയ ഏഷാം |
അർഹണമുപപേദ ഇൗക്ഷണീയോ
മമ ദൃശിഗോചര ഏഷ ആവീരാത്മാ || 41 ||

തമിമമഹമജം ശരീരഭാജാം
ഹൃദി ഹൃദി ധിഷ്ഠിതമാത്മകൽപിതാനാം |
പ്രതിദൃശമിവ നൈകധാർകമേകം
സമധിഗതോന്യീ വിധൂതഭേദമോഹഃ || 42 ||

സൂത ഉവാച
കൃഷ്ണ ഏവം ഭഗവതി മനോവാദ്യുഷ്ഠിവൃത്തിഭിഃ |
ആത്മൻയാത്മാനമാവേശ്യ സോന്തഃശ്യാസ ഉപാരമത് || 43 ||

സമ്പദ്യമാനമാജ്ഞായ ഭീഷ്മം ബ്രഹ്മണി നിഷ്കലേ |
സർവേ ബഭൂവുസ്തേ തുഷ്ണീം വയാംസീവ ദിനാത്യയേ || 44 ||

തത്ര ദുന്ദുഭയോ നേദുർഭേവമാനവവാദിതാഃ |
ശശംസുഃ സാധവോ രാജ്ഞാം ഖാത്പേതുഃ പുഷ്പവൃഷ്ടയഃ || 45 ||

തസ്യ നിർഹരണാദിനി സമ്പരേതസ്യ ഭാർഗവ |
യുധിഷ്ഠിരഃ കാരയിത്യാ മുഹൂർതം ദുഃഖിതോഭവത് || 46 ||

തുഷ്ടുവുർമുനയോ ഹൃഷ്ടാഃ കൃഷ്ണം തദ്ഗുഹ്യനാമഭിഃ |
തതസ്തേ കൃഷ്ണഹൃദയാഃ സ്യാശ്രമാൻ പ്രയയുഃ പുനഃ || 47 ||

തതോ യുധിഷ്ഠിരോ ഗത്യാ സഹകൃഷ്ണോ ഗജാഹൃയം |
പിതരം സാന്ത്യയാമാസ ഗാന്ധാരിം ച തപസ്യിനീം || 48 ||

പിത്രോ ചാനുമതോ രാജാ വാസുദേവാനുമോദിതഃ |

ചകാര രാജ്യം ധർമ്മേണ പിതൃപൈതാമഹം വിഭുഃ || 49 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാർമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
പ്രഥമസ്കന്ധേ യുധിഷ്ഠിരരാജ്യപ്രലംഭോ നാമ നവമോദ്യായഃ ||